

ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

На правах рукопису

ОГІЄНКО Світлана Олексіївна

**ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ
ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНИМИ ТА
МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ**

Спеціальність 08.06.01 — „Економіка підприємств
і форми господарювання“

А в т о р е ф е р а т
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Харків — 1995

АВ 32.653

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана на кафедрі аналізу господарської діяльності Харківського державного економічного університету.

Науковий керівник — доктор економічних наук, професор КУЛІШ С. А.

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор, академік АН України ЯКОВЛЕВ А. І.
кандидат економічних наук, доцент КІРЖНЕР Л. О.

Провідна організація — Донецький державний університет

ЛНБ України ім.В.Стефаніка

00755424 (R)

Захист відбудеться „25“ травня 1995 р. о 13-й годині на засіданні спеціалізованої вченої ради, шифр Д 02.12.02 по присудженню наукового ступеня кандидата економічних наук у Харківському державному економічному університеті за адресою: 310001, м. Харків, пр. Леніна, 9-а.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Харківського державного економічного університету.

Автореферат розісланий „25“ квітня 1995 р.

ЛНБ ім. В. Стефаніка
АН України

Вчений секретар спеціалізованої вченої ради, канд. екон. наук, доцент

А. В. Баранов

Баранов А. В.

AB - 32.683

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

I.1. Актуальність проблеми. Стан підприємств і окремих галузей економіки України свідчить про те, що негативні тенденції мають досить сталий характер, який зумовлений як рядом історичних обставин, так і помилками в ході ринкових реформ. Дефіцит енергетичних і матеріальних ресурсів, їх всезростаюча дорожнеча вкрай затруднюють організацію забезпечення підприємств. Недостатня наявність власних енергоресурсів при найбільш енергоємній економіці зумовлює особливості економічних проблем забезпечення підприємств паливно-енергетичними і матеріальними ресурсами.

Економія паливно-енергетичних і матеріальних ресурсів в умовах ринкових відносин набуває особливого значення, що зумовлено порушенням раніше встановлених виробничих зв'язків, високими договірними цінами, наявністю митних кордонів, зниженням виробництва. Конкурентоспроможність багатьох видів продукції машинобудування на світовому ринку продовжує залишатися низькою. Це пов'язане, в основному, із якістю продукції, питомою матеріаломісткістю, екологічними параметрами.

На техніко-економічні показники роботи підприємств значно впливають також результати діяльності постачально-збутових підрозділів, підприємств-постачальників, порушення специфікацій, цін, строків поставок та інше. Аналіз виконання договірних зобов'язань показав, що практично виключається можливість застосування штрафних санкцій. Багато видів готової продукції осідають на складах через відсутність окремих комплектуючих виробів, високі ціни. Це приводить до розширення бартерних поставок, що в свою чергу руйнує схеми оптимальних виробничих зв'я-

зків. Посилюється значимість проблеми матеріальних запасів у сфері обертання на підприємствах, зниження якості, зберігання та інше. Концентрація запасів в економічно доцільних межах дозволяє більш ефективно використовувати вантажно-розвантажувальне устаткування і складський транспорт, раціонально організувати працю робітників.

Дуже важлива розробка організаційно-економічних основ ресурсозбереження на підприємствах в нових умовах господарювання, які включають: цілі та принципи побудови ресурсозбереження в умовах ринкової економіки, аналіз галузевих резервів, управління матеріалоспоживанням, матеріальне стимулювання, використання зарубіжного досвіду, удосконалення організації праці і виробництва.

Особлива увага приділяється створенню відповідних служб і матеріальному стимулюванню окремих робітників та ІТП за економію паливно-енергетичних і матеріальних ресурсів.

Теоретичні і практичні питання організації забезпечення підприємств, галузей і всього господарського комплексу знайшли відображення в дослідженнях багатьох науково-дослідних інститутів і лабораторій, ведучих практиків і вчених-економістів: О.М.Алимова, М.І.Іванова, М.Д.Прокопенка, М.Г.Чумаченка, М.І.Білянцева, В.М.Гриньової, В.Ф.Беседіна, С.А.Куліша, А.Ф.Павленка, А.М.Федорищевої, С.І.Дрогунцова, І.А.Рабіновича, А.П.Савченку.

Однак, результати господарської діяльності підприємств свідчать про необхідність подальшого дослідження окремих питань цієї комплексної проблеми в умовах ринкових відносин.

Актуальність проблеми, її теоретичне та практичне значен-

ня обумовили необхідність подальшого вивчення комплексу питань, проведення даного дослідження та визначили тему дисертації.

I.2. Мета та задачі дослідження. Мета дослідження полягає в обґрунтованій розробці методичних та практичних рекомендацій по виявленню резервів забезпечення підприємств паливно-енергетичними та матеріальними ресурсами з урахуванням зовнішніх і внутрішніх обставин.

Для досягнення цієї мети вирішені такі задачі:

розглянуті основні напрямки розвитку економіки України;

розглянуті особливості проблем забезпечення підприємств паливно-енергетичними ресурсами;

обґрунтовані напрямки маркетингової стратегії у визначенні постачальників необхідних ресурсів;

доповнена методика аналізу роботи складів та баз;

розроблені пропозиції щодо поліпшення формування виробничих запасів;

проведено аналіз договірної дисципліни та розроблені пропозиції по її зміцненню.

I.3. Предмет та об'єкт дослідження. Предметом дослідження є механізм забезпечення підприємств паливно-енергетичними та матеріальними ресурсами в умовах ринкових відносин. Об'єктом дослідження обрані машинобудівні підприємства та об'єднання м.Харкова та Харківської області.

I.4. Загальна методика дослідження. Теоретичною та методологічною основою дослідження є фундаментальні роботи з економічної теорії і практики, закони України, Укази Президента, постанови Кабінету Міністрів України, окремі праці вітчизняних та закордонних економістів з проблем матеріально-технічного за-

безпечення паливно-енергетичними та матеріальними ресурсами; відомі матеріали, звітні-статистичні дані, розробки та результати науково-дослідних робіт /НДР/, виконані при безпосередній участі автора. При вирішенні окремих задач були використані методи системного, логічного, техніко-економічного аналізу.

1.5. Наукова новизна дослідження полягає в такому:

доказано необхідність комплексного підходу до удосконалення системи формування та постачання паливно-енергетичними та матеріальними ресурсами;

розроблено механізм визначення пріоритетних напрямків економії паливно-енергетичних ресурсів з урахуванням вирішення екологічних проблем;

обгрунтовано необхідність більш ефективного використання ресурсної бази розвіданих родовищ окремих регіонів України, обладнання по збору і використанню метану, коксового газу, біогазу;

розроблено методичні пропозиції з використання принципів логістики в управлінні матеріальними потоками;

доповнено методику розрахунку виробничих запасів матеріалів;

проведено аналіз договірної дисципліни та обгрунтовані пропозиції її підсилення;

розроблено пропозиції щодо удосконалення роботи складських комплексів;

обгрунтовані напрями підготовки економічних кадрів в галузі маркетингу.

1.6. Практична цінність дослідження полягає в тому, що висновки та пропозиції доведені до конкретних методичних розробок, які дозволяють підприємствам та організаціям більш обгрунтовано вирішувати питання придбання та ефективного використання паливно-енергетичних та матеріальних ресурсів. Прак-

тичне значення мають розроблені в дисертації пропозиції з екологізації використання паливно-енергетичних та матеріальних ресурсів, впровадження маловідходних та безвідходних технологій. Знайшли практичне використання розробки по підготовці кадрів для сфери матеріально-технічного постачання.

I.7. Апробація роботи. Основні результати досліджень, висновки та пропозиції викладені в дисертаційній роботі, доповідались та були схвалені на науково-практичних конференціях в 1993-1994 рр. Пропозиції та практичні рекомендації були апробовані на машинобудівних підприємствах Харкова, зокрема, у ВО "Харківський моторобудівний завод "Серп і молот".

I.8. Публікації. За результатами досліджень опубліковано 17 робіт, загальним обсягом 0,75 др. арк., що відображають зміст дисертації.

I.9. Обсяг та структура роботи. Дисертація складається з вступу, трьох розділів, висновку, переліку літератури, має 145 сторінок машинописного тексту, список літератури із 115 найменувань, таблиці, рисунки.

2. ЗМІСТ РОБОТИ

Вступ містить обґрунтування теми дисертації, мети досліджень, загальної методики наукових пошуків, наукової новизни та практичної цінності одержаних результатів.

У першій главі - "Основні напрямки розвитку економіки, паливно-енергетичного комплексу" - наведені основні показники розвитку промислового виробництва, позитивні та негативні процеси, які впливають на економічні показники роботи підприємств. Наведена структура матеріально-технічних ресурсів та динаміки їх використання.

У другій главі - "Аналіз матеріально-технічного забезпечення підприємств" - містяться аналітичні викладки з питань організації робіт і окремих структур матеріально-технічного постачання, резервів економії паливно-енергетичних та матеріальних ресурсів, роботи бірж, договірної дисципліни та шляхів її зміцнення.

У третій главі - "Дослідження особливостей формування та забезпечення підприємств паливно-енергетичними і матеріальними ресурсами" - обґрунтовані положення по вибору пріоритетних напрямків забезпечення підприємств ресурсами з використанням окремих положень маркетингової стратегії. Зроблені доповнення до методики розрахунку виробничих запасів та їх управління. Визначені резерви удосконалення організації складського господарства підприємств та напрямки зниження витрат на матеріально-технічне забезпечення.

У висновках викладені основні теоретичні положення дисертаційної роботи, узагальнені практичні розробки, які одержані в процесі досліджень.

3. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ І ВИСНОВКИ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ

РОБОТИ

3.1. Розглянуті окремі результати роботи промисловості.

У країні розпочато формування стабільних факторів розвитку економіки: створення ефективної економічної системи, сильної держави, підвищення її авторитету на міжнародній арені. Але економіка України сьогодні у глибокій економічній кризі: в минулому році національний дохід знизився на 24,5 %, був спад виробництва промислової та сільськогосподарської продук-

ції. Особливо слід відзначити сезонний (зимовий) спад виробництва, що пов'язано з паливно-сировинним забезпеченням. За темпами спад виробництва був у 3 рази нижчий, ніж у 1993 р. Визначилася тенденція грошової стабільності, знижуються ставки банківського кредиту. Відбуваються певні позитивні структурні зрушення: якщо у 1993 р. матеріаломісткість зросла на 8,8 %, то в 1994 р. - на 0,6 % знизилась, що привело до збільшення частки національного доходу; 1994 р. відзначено суттєвим прискоренням темпів зовнішньоторговельного обороту (на 14,9 %) в порівнянні з 1993 р.; в березні 1995 р. обсяг промислового виробництва зріс на 10 %.

Випуск промислової продукції підприємствами Харківського регіону також зменшився в 1994 р., особливо в машинобудуванні, та легкій промисловості. Збільшились оптові ціни, особливо в паливній промисловості - в 13 разів.

У роботі відзначається, що в області вперше в Україні створено багато зразків нових типів машин, устаткування, апаратів, приладів, більша частина яких відповідає рівню кращих аналогів. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств та організацій була направлена на вирішення питань прискорення науково-технічного прогресу, більш повного забезпечення потреб підприємств з сировині, матеріалах та товарах народного споживання. Значна доля експорту товарів припадає на Росію, Молдову, Білорусь, Угорщину, а по імпорту товари надходили із Росії, Німеччини, США, Молдови. Значно збільшились бартерні операції, поставки товарів по прямих виробничих зв'язках.

У роботі відзначається не повне використання вторинної сировини, значна частина якої ще знищується. Регіон має 9

бірж, обсяги укладених угод зростають. Здійснюється процес укрупнення бірж.

3.2. Обґрунтовані основні напрямки формування і забезпечення підприємств паливно-енергетичними і матеріальними ресурсами. Аналіз стану окремих підприємств і виробничих об'єднань України показав, що негативні тенденції мають досить сталий характер, який зумовлений як рядом історичних обставин, так і помилками в ході ринкових реформ. Дефіцит енергетичних ресурсів, їх всезростаюча дорожнеча утруднюють організацію забезпечення підприємств. Негативно впливає і обмеженість сировинних ресурсів в Україні: на 90-95 % залежність від зовнішніх поставок нафти і на 75 % - природного газу. Недостатня забезпеченість енергоресурсами при найбільш енергоємній економіці зумовляє особливості (обсяги і ціни) економічних проблем забезпечення підприємств паливно-енергетичними і матеріальними ресурсами. Енергоносії, які надходять із Росії, в 5-6 разів дорожчі, ніж по світових цінах, досить висока частка природного газу в загальній потребі палива - 37%, тоді як в цілому у світі вона дорівнює 22 %, у Німеччині - 17 %, Франції - 13 %. Дослідження ряду авторів, а також наші дослідження містять пропозиції щодо зниження енергоємності продукції, скорочення потреби в енергоносіях, поліпшення паливного балансу. Це насамперед:

більш інтенсивне використання ресурсної бази розвідування родовищ окремих регіонів України;

розробка більш ефективного устаткування по збору і використанню метану, коксового газу, біогазу;

розширення закупівель газу, особливо в Ірані, а також зрідженого природного газу в Алжирі, Лівії, країнах Близького Сходу;

прискорення будівництва терміналів;

змінення структури споживання;

удосконалення технології і глибини переробки нафти;

направлення капіталовкладень в енергозберігаючі технології в більшій мірі;

заміна на електростанціях фізично застарілого устаткування;

використання гідроенергетичних ресурсів, енергії вітру;

виробництво надійних ядерних реакторів, ядерного палива;

структурна перебудова економічного комплексу окремих регіонів України.

Економічні труднощі з паливно-енергетичними ресурсами об'єктивно спонукають Україну переглянути пріоритетні структури національного господарства. Паливно-енергетичний комплекс є основою для роботи і розвитку всіх підприємств і галузей. У структурі паливно-енергетичного балансу природний газ становить майже половину. Труднощі в роботі галузі - це неплатіж за газ споживачами, що також збільшує борг Росії.

Як впливає з даних аналізу опублікованих праць, в розвинутих країнах при стабільному енергоспоживанні існує тенденція до енергозберігання. На підприємствах є значні резерви енергозбереження: виробництво продукції, яка не знаходить збуту, збиткові підприємства, низький технічний стан устаткування, незадовільне використання вторинних ресурсів, низький ККД газоперекачувальних агрегатів і газоспалювального устаткування, недостатній рівень кваліфікації окремих працівників та ін. Реалізація багатьох програм залежить від розробки і удосконалення

енергозберігаючих технологій і великих разових інвестицій. Слід також відзначити слабку правову захищеність галузі. Економія матеріальних ресурсів в умовах ринкових відносин має особливе значення, що зумовлено порушенням раніше встановлених виробничих зв'язків, наявністю договірних цін, митних кордонів, спадом виробництва.

Конкурентоспроможність продукції машинобудування на світовому ринку продовжує залишатися низькою. Це обумовлюється низькою якістю продукції, високою питомою матеріаломісткістю, екологічними параметрами. Так, за даними статистичних органів, питома матеріаломісткість залізничного рухомого складу вище зарубіжного на 50 %, а будівельно-дорожніх машин в 2,3 рази (наші екскаватори більш ніж в 1,5 рази важчі аналогів ФРН і Японії, значно поступаючись їм продуктивністю). У машинобудуванні на одиницю споживчих властивостей витрачається матеріалів в 1,5 рази більше, ніж за кордоном. Значні зміни в їх величину вносяться результатами діяльності постачально-збутових підрозділів, підприємств і організацій, порушенням специфікацій цін, строків поставок та ін. Аналіз виконання договірних обов'язків показав, що практично виключається можливість застосування штрафних санкцій. Багато видів готової продукції осідає на складах через відсутність окремих комплектуючих виробів. Це приводить до розширення можливостей застосування бартерних поставок, що, в свою чергу, руйнує схеми оптимальних виробничих зв'язків. Посилюються деякі особливості проблеми матеріальних запасів: вимивання із сфери зберігання, концентрація на підприємствах, зниження якості зберігання та ін.

Розпорошення запасів по споживачах утруднює задоволення попиту на них, значно збільшує матеріаломісткість і відходи виробництва. Зростання фірм, торгових будинків, бірж, аукціонів

не забезпечує вирішення питань задоволення попиту споживачів.

Розвиток ринкових відносин висуває допоміжні критерії, які в ряді випадків мають пріоритетність. Концентрація запасів в економічно доцільних межах дозволяє більш ефективно використовувати устаткування і складський транспорт, раціонально організувати працю робітників, різко знизити витрати на переробку матеріалів. Ефективне управління матеріальними потоками стримувалося через відсутність матеріально-технічної бази для матеріальних та інформаційних потоків, відповідних організаційних форм і ефективного господарського апарату. Розвиток матеріальної бази, інформаційних потоків і транспорту поставив задачу управління потоками по всьому циклу. Логістика ставить ряд вимог: надходження матеріалів потрібної кількості, заданої якості і асортименту до зазначеного строку і місця споживання; можливості швидкого поповнення або створення нових запасів; робота по визначенню попиту ринку; зниження оптимального розміру партій поставок, якісне виконання замовлень в установлені строки. Реалізація зазначених заходів дуже ефективна, тому що замовлення на матеріали виконується за 24 години, а з урахуванням індивідуальних потреб - за 10-14 днів.

Наші дослідження на підприємствах показали, що якісний аналіз витрат матеріальних ресурсів на одиницю продукції з високим ступенем надійності описується математичними моделями. Дуже важливими є розроблені організаційно-економічні основи управління ресурсозбереженням на підприємствах в нових умовах господарювання, які включають: цілі та принципи побудови ресурсозбереження в умовах ринкової економіки, аналіз галузевих резервів, управління матеріалоспоживанням, матеріальне стимулювання, використання зарубіжного досвіду, удосконалення організації

праці і виробництва. Особливе питання становить створення відповідних служб і матеріальне стимулювання робітників за економію матеріальних ресурсів. Ціну відходів також необхідно значно підвищити. В цілому вирішення цих та інших проблем забезпечує реальний економічний ефект.

3.3. Досліджені виробничі зв'язки, їх структура і динаміка. Аналіз роботи підприємств і об'єднань показує, що за останні роки посилюється тенденція послаблення, а в багатьох випадках—повного розриву виробничих зв'язків. Це зумовлено не тільки падінням виробництва, недовикористанням виробничих потужностей, зміною номенклатури продукції, що випускається, відсутністю сировинних ресурсів, але в значній мірі неплатоспроможністю підприємств—споживачів. Так, якщо раніше у ВО "Серп і молот" було 98 % поставальників з країн СНД, то за станом на 1995 р. — тільки 48 %, а обсяг поставок зменшився в декілька разів. У структурі поставок переважають паливно-енергетичні ресурси.

У роботі показано, що порушення режиму і обсягу поставок призводить до порушень режиму роботи підприємств, використання їх виробничих потужностей тільки на 20-30 %. Так, багато підприємств працюють 3-4 дні на тиждень, а деякі—2 дні або зовсім стоять.

✓ 3.4. Обґрунтовані напрямки використання маркетингової стратегії у визначенні матеріальних потоків. Для кожного виробничого об'єднання дуже важливо добре знати стан ринку, його масштабність і перспективи розвитку, появу нових зразків продукції і в якій кількості вона потрібна, виробничі і фінансові основи випуску заданої продукції, системи її збуту, інтеграційні можливості як всередині країни, так і з зарубіжними фірмами

і корпораціями. Зовнішнє середовище, політика держави суттєво впливають на умови продажу товарів, їх конкурентоспроможність і прибутковість. Всі ці положення дуже важливо враховувати при визначенні номенклатури і обсягів необхідних підприємству матеріальних ресурсів на поточний і перспективний періоди.

Таким чином, сучасний маркетинг забезпечує тісний взаємозв'язок всіх служб управління виробничого об'єднання і особливо постачання і збуту, технічних та технологічних, енергетичних, а також прогнозних розробок. У зв'язку з необхідністю проведення значних розрахунків досить успішно використовуються

ЕОМ математичні методи (лінійне програмування, моделювання, теорія масового обслуговування, сітьове планування та ін.).

Концепція маркетингу повинна використовуватися на кожному підприємстві, у виробничому об'єднанні. Але тільки великі виробничі об'єднання і фірми здатні упровадити розробки, які найбільш успішно вирішують задачі їх стратегії і тактики.

У роботі узагальнений досвід діяльності маркетингових служб ВО "Турбоатом" і "Серп і молот" щодо створення та реалізації продукції в різних регіонах. Тут доречно зазначити, що досить актуальний японський лозунг - "Нехай за себе говорять товари та послуги". Таким чином, стратегія виробництва і реалізації товарів кожним підприємством, виробничим об'єднанням визначає обсяг і схеми матеріальних потоків за розгорнутою номенклатурою.

В роботі розглянуті особливості використання маркетингу в США і Японії при створенні та реалізації продукції.

3.5. Розроблені пропозиції щодо вибору пріоритетних напрямків розвитку виробництва і економічних зв'язків. У виборі пріоритетних напрямків розвитку виробництва і економічних зв'язків виробничому об'єднанню необхідно:

визначити сегменти ринку (або декількох) з найбільшим попитом споживачів продукції пропонованої номенклатури і асортименту;

обґрунтувати кращу систему доставки продукції до споживача, дати оцінку її надійності (можуть застосовуватися комбінації різних засобів системи);

обґрунтовано оцінити екологічний стан держави (де розміщені споживачі), стабільність ринку, фінансовий стан, а в багатьох випадках і політичний;

вивчити можливості вибору партнера по збуту, економічно доцільне співвідношення в одержанні прибутку.

Наявність цих розрахунків і обґрунтувань з узгодженими прогнозними даними на поточний і довгостроковий періоди дозволяють приступити до роботи по складанню асортиментних, цінових, рекламних, кадрових і контрольних показників роботи виробничого об'єднання, обґрунтувати пропозиції щодо встановлення економічних зв'язків.

3.6. Проведений аналіз системи управління матеріально-технічним забезпеченням і стану нормативної бази витрати паливно-енергетичних і матеріальних ресурсів. Зруйнування планової системи розподілу ресурсів, розрив виробничих зв'язків, перехід до ринкових відносин суттєво змінили і систему управління, її функції та цілі. До групи пріоритетних увійшли вартісні і часові показники. Нормативна база практично на всіх підприємствах

суттєво змінилася, що визначається не тільки зміною в номенклатурі продукції, що випускається, але і специфікацією матеріалів, які споживаються, їх якістю і обсягом споживання. Замість потужних територіальних управлінь з матеріально-технічним постачанням і збутом створені компанії, торгові будинки, фірми, які мають значно менші запаси товарно-матеріальних цінностей і можливості забезпечити ними підприємства.

3.7. Проведений аналіз договірної дисципліни і розроблені пропозиції по її укріпленню. Розглянуті основні положення щодо укладання договорів, особливостей їх виконання, дана оцінка системи контролю і претензійної роботи. По окремих виробничих об'єднаннях розглянуті як система укладання договорів, так і їх особливості в частині виконання за строками, обсягом і якістю. Проведений аналіз претензійної роботи, наведені дані про ефективність використання санкцій. Показана роль арбітражу у вирішенні переддоговірних розбіжностей. Окремо розглянуті питання зовнішньоекономічних зв'язків та їх вплив на роботу виробничих об'єднань. У роботі наведені аналітичні дані про зовнішньоекономічні зв'язки підприємств.

3.8. Досліджені можливості використання виробничих запасів у забезпеченні ритмічної роботи підприємств. У роботі розглянута загальна методика розрахунків виробничих запасів, їх динаміка і якісна характеристика. Показана диспропорція в накопиченні запасів, особливо по розгорнутій номенклатурі. Проведено аналіз надходження матеріальних ресурсів, формування поточних та резервних запасів, їх оцінку, можливості поповнення і умови зберігання. У роботі наводяться дані про вплив управління запасами на ритмічність роботи підприємств. Загальна методика

управління виробничими запасами доповнена критерієм якості матеріалів.

У роботі розглянуті питання формування запасів комплектуючих деталей, особливості їх зберігання, одержання. Висвітлений досвід роботи окремих виробничих об'єднань по контролю за рівнем запасів, їх поповненням. Узагальнений зарубіжний досвід вирішення досліджених в роботі питань.

3.9. Проведений аналіз стану складського господарства і розроблені пропозиції щодо поліпшення його організації. Проведені дослідження стану складів і баз виробничих об'єднань. Виявлена загальна тенденція: устаткування, засоби механізації та автоматизації не поновлюються протягом кількох років, великі плінність кадрів і абсолютне скорочення кількості працюючих. Так, на складах ВО "ХАЗ" скорочення чисельності працюючих у цих структурах на початок 1995 р. у порівнянні з 1990 р. становить 45 %, ВО "Серп і молот" - 50 %.

У роботі наведені загальна методика визначення потоку вантажів по розвантаженню і відправці, описання його за допомогою теорії імовірності, а також визначення інших параметрів, які використовуються для формування бригад, організації їх праці, оптимізації завантаження устаткування, вибору режиму роботи. Розрахунки показали, що оптимальним варіантом роботи бригад на складах ВО "Серп і молот" є 1-2 зміни на добу при організації однієї комплексної бригади. До складу бригади включені також водій вантажно-розвантажувальної машини і машиністи кранів.

4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИСЕРТАЦІЇ ОПУБЛІКОВАНІ В РАБОТАХ

4.1. Огиенко С.А. Маркетинг в системі управління запасами. В кн.: Тез. докл. Української науково-практичної конференції "Маркетинг и управление инновациями", 28-29 сент. 1993 г. Ч.І. - Харьков: ХИЭИ, 1993. - С.23.

4.2. Огиенко С.А. Логистика в сфере товаропотоков. В кн.: Тез. докл. Української науково-практичної конференції "Маркетинг и управление инновациями", 28-29 сент. 1993 г. Ч.І. - Харьков, ХИЭИ, 1993. - С.23.

4.3. Огиенко С.А., Курбатов К.Е. Анализ выпуска готовой продукции. В кн.: Тез. докл. Української науково-практичної конференції "Маркетинг и управление инновациями", 28-29 сент. 1993 г. Ч.І. - Харьков: В.и., 1993. - С.37.

4.4. Курбатов К.Е., Огиенко С.А. Некоторые направления товарного учета. В кн.: Тез. докл. Української науково-практичної конференції "Маркетинг и управление инновациями", 28-29 сент. 1993 г. Ч.І. - Харьков: В.и., 1993. - С.37.

4.5. Смирнова А.С., Огиенко С.А. Договора и производственные запасы. В кн.: Тез. докл. Української науково-практичної конференції "Маркетинг и управление инновациями", 28-29 сент. 1993 г. Ч.І. - Харьков: В.и., 1993. - С.51.

4.6. Огиенко С.А., Смирнова А.С. К вопросу обеспечения предприятия ресурсами. В кн.: Тез. докл. Української науково-практичної конференції "Маркетинг и управление инновациями", 28-29 сент. 1993 г. Ч.І. - Харьков: В.и., 1993. - С.51.

ЛНБ ім. В. Стефаніка
АН України

4.7. Огиенко С.А., Колодезева Т.А., Курбатов К.Е., Бузько М.Я. Нормы запасов товарно-материальных ценностей, их регулирование. В кн.: Тез. докл. Украинской научно-практической конференции "Экономика и кадры Украины", 24-25 сент. 1993 г. Ч. I. - Харьков: Б.и., 1994. - С.2.

4.8. Бузько М.Я., Курбатов К.Е., Огиенко С.А., Яременко О.Р. Маркетинговая стратегия и реализация продукции. В кн.: Тез. докл. Украинской научно-практической конференции "Экономика и кадры Украины", 24-25 сент. 1994 г. Ч. I. - Харьков: Б.и., 1994. - С.2.

4.9. Шубина С.В., Огиенко С.А. Некоторые вопросы развития аудита на Украине. В кн.: Тез. докл. Украинской научно-практической конференции "Экономика и кадры Украины", 24-25 сент. 1994 г. Ч. I. - Харьков: Б.и., 1994. - С.6.

4.10. Качала М.В., Огиенко С.А. Организация внутреннего контроля на предприятии. В кн.: Тез. докл. Украинской научно-практической конференции "Экономика и кадры Украины", 24-25 сент. 1994 г. Ч. I. - Харьков: Б.и., 1994. - С.12.

4.11. Шубина С.В., Огиенко С.А., Яременко О.Р. Некоторые вопросы совершенствования нормативного метода учета. В кн.: Тез. докл. Украинской научно-практической конференции "Экономика и кадры Украины", 24-25 сент. 1994 г. Ч. I. - Харьков: Б.и., 1994. - С.34.

4.12. Шубина С.В., Огиенко С.А., Аль Ваккад Сами Мох"д. Элементно-аналитический метод нормирования. В кн.: Тез. докл. Украинской научно-практической конференции "Экономика и кадры Украины", 24-25 сент. 1994 г. Ч. I. - Харьков: Б.и., 1994. - С.36.

4.13. Огиенко С.А. К вопросу содержания вариантного распределения ресурсов. В кн.: Тез. докл. Украинской научно-практической конференции "Экономика и кадры Украины", 27-28 сент. 1994 г. Ч.Ш. - Харьков: Б.и., 1994. - С.35.

4.14. Огиенко С.А. Возможности использования экспертных оценок. В кн.: Тез. докл. Украинской научно-практической конференции "Экономика и кадры Украины", 27-28 сент. 1994 г. Ч.Ш. - Харьков: Б.и., 1994. - С.35.

4.15. Шубина С.В., Огиенко С.А. Некоторые вопросы маркетинговых исследований на Украине. В кн.: Тез. докл. Украинской научно-практической конференции "Экономика и кадры Украины", 27-28 сент. 1994 г. Ч.Ш. - Харьков: Б.и., 1994. - С.72.

4.16. Огиенко С.А., Шубина С.В., Яременко О.Р. К вопросу организации маркетинговых служб. В кн.: Тез. докл. Украинской научно-практической конференции "Экономика и кадры Украины", 27-28 сент. 1994 г. Ч.Ш. - Харьков: Б.и., 1994. - С.72.

4.17. Огиенко С.А. Риск в системе поиска ресурсов. В кн.: Тез. докл. Украинской научно-практической конференции "Экономика и кадры Украины", 27-28 сент. 1994 г. Ч.Ш. - Харьков: Б.и., 1994. - С.74.

Handwritten signature and stamp

454/116

SUMMARY

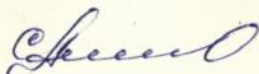
Ogienko S.A. The problems of supplying enterprises with fuelenergy and material resources. Dissertation submitted for the scientific degree of Master of Science in Economics according to the Speciality 08.06.01 - Enterprise Economy and forms of management. Kharkov State Economics University, Kharkov, 1995. The theoretical and practical developments for finding and using the reserves of supplying enterprises with fuel - energy and material resources have been defended.

The utilization of market strategy, nominational base, FCA, logistics in the decision of the questions in resources keeping is being grounded. The methods of contract control of the stock, the work of warehouses expenses in circulation of turnover are put forward.

АННОТАЦІЯ

Огиенко С.А. Проблеми забезпечення підприємств топливно-енергетическими і матеріальними ресурсами. Дисертація на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.06.01 - "Экономика предприятий и формы хозяйствования". Харьковский государственный экономический университет, Харьков, 1995. Защищаются теоретические и практические разработки по выявлению и использованию резервов улучшения обеспечения предприятий топливно-энергетическими и материальными ресурсами. Обоснована необходимость использования маркетинговой стратегии, нормативной базы, ФСА, логистики в решении вопросов ресурсосбережения. Предложены методы контроля договоров, запасов, работы складского хозяйства, издержек обращения.

Ключові слова: паливно-енергетичні ресурси, маркетингова стратегія, біржі, логістика, нормативна база, договори.

ОГІЄНКО Світлана Олексіївна

Проблеми забезпечення підприємств паливно-
енергетичними та матеріальними ресурсами

Спеціальність 08.06.01 — Економіка підприємств
і форми господарювання

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Відповідальний за випуск
кандидат економічних наук,
професор

М. І. Чугаєнко

Підписано до друку 19.04.95 р. Друк офсетний. Папір друкарський
№ 1. Обсяг 1,0 др. а. Формат 60x84 1/16. Зам. № 87. Тираж 100 прим.
Безкоштовно.

РВВ ХДЕУ, 310001, м. Харків, пр. Леніна, 9-а

454114

AB 32.683

AB 32.683